

สหภาพเศรษฐกิจยูเรเชีย

ประกาศใช้กฎหมายศุลกากรฉบับใหม่

สหภาพเศรษฐกิจยูเรเชีย (ประกอบด้วย รัสเซีย เบลารุส คาซัคสถาน คีร์กีซสถาน และอาร์เมเนีย) ประกาศใช้กฎหมายศุลกากรใหม่ร่วมกันตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2560 เป็นต้นไป หลังจากที่ตั้ง 5 ประเทศได้ทำงานร่วมกันมาเป็นเวลา 2 ปี ซึ่งถือว่าเป็นนวัตกรรมทางศุลกากรล่าสุด

กฎระเบียบศุลกากรดั้งเดิมได้เริ่มใช้มาตั้งแต่ปี 2552 สมัยที่ยังมีสภาพเป็น “สหภาพศุลกากร” ที่มีสมาชิกเพียง 3 ประเทศ (รัสเซีย เบลารุส และคาซัคสถาน) และได้นำมาเป็นฐานในการปรับปรุงขึ้นเป็นฉบับใหม่ แต่ต่อมาในปี 2558 ได้ก่อตั้ง “สหภาพเศรษฐกิจยูเรเชีย” ขึ้นทดแทนพร้อมกับมีสมาชิกใหม่เพิ่มขึ้นอีก 2 ประเทศได้แก่ คีร์กีซสถานและอาร์เมเนีย

เมื่อก้าวเข้าสู่ยุคใหม่ของระบบศุลกากรแล้วก็ได้ตั้งเป้าหมายไว้ว่าจะมีการใช้กฎหมายทางศุลกากรอย่างสมบูรณ์เหนือดินแดนของทั้ง 5 ประเทศ รวมทั้งเป็นการพัฒนาความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างกันให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้นผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งถือได้ว่าเป็นจุดเปลี่ยนครั้งสำคัญที่ธนาคารโลกควรจารึกและนำเอาไปเป็นปัจจัยในการพิจารณาและให้คะแนนในการจัดอันดับประเทศที่ง่ายต่อการประกอบธุรกิจต่อไป โดยทั่วไปแล้วจะสะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการต่างๆ ที่ศุลกากรของรัสเซียก็ปฏิบัติอยู่แล้วโดยการใช้เทคโนโลยีเข้ามาทดแทนแรงงานคน

กฎหมายใหม่จะเป็นแบบรวมศูนย์ผ่านการมอบอำนาจจากระดับประเทศไปสู่ระบบสหภาพ โดยมีปรับเพิ่มจากเดิม 114 มาตราเป็น 297 มาตรา และเปิดโอกาสให้ภาคธุรกิจได้เข้ามามีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็นอย่างกว้างขวางตั้งแต่ช่วงเตรียมการซึ่งก่อนหน้านี้ไม่เคยมีการหารือกับสังคมธุรกิจมาก่อน แต่ทั้งนี้ก็มีได้ยอมรับ

ข้อเสนอจากฝั่งผู้ประกอบการธุรกิจไปเสียทุกประเด็น ซึ่งเป็นที่เข้าใจได้ว่าความต้องการกำจัดอากรนำเข้าให้หมดเป็นสิ่งปรารถนาสูงสุด แต่ด้วยข้อจำกัดที่แต่ละประเทศต่างก็มีเป้าหมายทางด้านงบประมาณและปัจจัยด้านความมั่นคงที่แตกต่างกันไป

หน่วยงานที่มีหน้าที่ปฏิบัติการทางเศรษฐกิจอย่างเป็นทางการ 3 ประเภท จะถูกบรรจุไว้ในกฎหมายใหม่ด้วยภายใต้บทที่ว่าด้วยสถาบันหรือองค์กรที่มั่นใจได้ว่าจะมีความน่าเชื่อถือและสามารถที่จะนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ทางศุลกากรเป็นไปด้วยความสะดวกและรวดเร็วระหว่างประเทศสมาชิกจึงนำเอาระบบเครื่องจักรมาใช้ในกระบวนการทางศุลกากร ให้ความสำคัญกับการสำแดงด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์โดยไม่ต้องใช้เอกสารกำกับรวมทั้งการตรวจปล่อยสินค้าโดยอัตโนมัติ โดยที่การสำแดงในปัจจุบันผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในสัดส่วนร้อยละ 99 และในลำดับต่อไปจะพัฒนาการตรวจปล่อยสินค้าอัตโนมัติให้ได้ร้อยละ 80 ทั้งนี้จากจำนวนการยื่นสำแดงทั้งสิ้นประมาณ 3.7 ล้านครั้งในปี 2560 มีเพียง 53,600 ครั้งเท่านั้นที่ได้รับการตรวจปล่อยโดยไม่ต้องพึ่งพาเจ้าหน้าที่ศุลกากร

กฎหมายใหม่นี้มีผลกับส่วนบุคคลเช่นเดียวกัน โดยประเทศสมาชิกฯ จะค่อยๆ ปรับลดระดับขั้นต่ำของมูลค่าสินค้าที่นำเข้าส่วนบุคคล ตั้งเป้าจาก 500 ยูโร ในปี 2561 และลดลงเหลือ 200 ยูโร ในปีถัดไป ทั้งนี้ แต่ละประเทศมีสิทธิ์ที่จะตั้งฐานระดับมูลค่าได้เองโดยอิสระ เช่น เบลารุส กำหนดที่ 22 ยูโร ขณะที่รัสเซียยังคงระดับเท่าเดิมที่ 1,000 ยูโร เป็นต้น

เพื่อให้การประกาศใช้กฎหมายศุลกากรมีผลอย่างสมบูรณ์ ประเทศสมาชิกต้องไปผ่านร่างกฎหมายระดับชาติของตนเองเสียก่อน สำหรับรัสเซียเองแม้ว่าขณะนี้กฎระเบียบได้รับการยอมรับแล้วจากทุกภาคส่วนและยื่นต่อรัฐบาลก่อนที่จะส่งต่อให้รัฐสภาทำการอนุมัติในอนาคตอันใกล้ อย่างไรก็ตาม ในความเป็นจริงแล้วยังเป็นสถานการณ์ที่กระอักกระอ่วนเมื่อมีการประกาศใช้ไปแล้วตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2560 เป็นต้นไป แต่กฎหมายกลับยังไม่ผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภารัสเซีย เช่นเดียวกับประเทศสมาชิกอื่นๆ!

ที่มา: *Eurasian Economic Union Kicks Off New Year with New Customs Code Entering into Force*, TASS, 1 January 2018